

SPIS TREŚCI

Wstęp - Anna Obuchowicz	1
1. Rozwój fizyczny, motoryczny i psychiczny zdrowego dziecka	
- Maria Kniażewska, Jolanta Pietrzak	3
Okres noworodkowy - Jolanta Pietrzak	4
Okres niemowlęcy - Jolanta Pietrzak	10
Okres poniemowlęcy - Maria Kniażewska	12
Okres przedszkolny - Maria Kniażewska	17
Okres wczesnoszkolny – przedpokwitaniowy - Maria Kniażewska	19
Okres pokwitaniowy – dojrzewanie płciowe - Maria Kniażewska	19
2. Szczepienia ochronne i zasady ich przeprowadzania u dzieci i młodzieży -	
Maria Kniażewska	25
Wstęp	25
Podstawowe zasady przeprowadzania szczepień	28
Zalecane odstępy czasowe pomiędzy szczepieniami	28
Przeciwwskazania	28
Szczepienia obowiązkowe i nieobowiązkowe	29
Odczyny poszczepienne	30
Szczepienia przeciwtężcze	30
3. Badanie podmiotowe – wywiad - Anna Obuchowicz	33
4. Badanie przedmiotowe	41
Uwagi ogólne – Anna Obuchowicz	41
Stan ogólny pacjenta – Anna Obuchowicz, Wacław Nowak	42
Wrażenie ogólne	42
Stan świadomości	42

Ułożenie ciała	43
Sposób poruszania się	43
Nawiązywanie kontaktu z otoczeniem	44
Ocena, czy dziecko sprawia wrażenie chorego	44
Ocena zgodności rozwoju psychofizycznego z wiekiem metrykalnym	44
Budowa ciała	45
Stan odżywienia	45
Skóra	47
Zabarwienie powłok skórnych	47
Wykwity skórne	48
Ciepłość i wilgotność skóry	49
Elastyczność skóry	49
Przydatki skóry – włosy i paznokcie	49
Obrzęki	51
Węzły chłonne	51
Ocena	52
Układ kostno-stawowy	53
Układ kostny	53
Układ stawowy	54
Kregosłup	56
Stopy	57
Ocena poszczególnych części ciała oraz znajdujących się w ich obrębie narządów	58
Badanie głowy – <i>Wacław Nowak, Anna Obuchowicz</i>	58
Część mózgowa czaszki	58
Część twarzowa czaszki	60
Badanie szyi – <i>Wacław Nowak, Jacek Zeckei</i>	70
Tarczyca	71
Krtań	71
Tchawica	72
Badanie klatki piersiowej i układu oddechowego – <i>Małgorzata Krzywiecka</i>	72
Badanie układu krążenia – <i>Małgorzata Krzywiecka</i>	78
Badanie tętna	89
Pomiar ciśnienia tętniczego (RR)	90
Badanie brzucha – <i>Celina Bukowska</i>	91

Wątroba	96
Pęcherzyk żółciowy	97
Śledziona	97
Trzustka	98
Jelita	99
Wyrostek robaczkowy	99
Nerki	99
Pęcherz moczowy	100
Badanie zewnętrznych narządów moczowo-płciowych – <i>Celina Bukowska</i> ...	100
Fazy rozwojowe okresu dojrzewania płciowego	101
Badanie neurologiczne – <i>Anna Obuchowicz</i>	102
Badanie neurologiczne dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym	102
Ocena stanu świadomości	103
Badanie objawów oponowych	103
Ocena napięcia mięśniowego	105
Badanie siły mięśniowej	105
Badanie nerwów czaszkowych	106
Badanie odruchów fizjologicznych	111
Badanie odruchów patologicznych	114
Ocena równowagi i zborności	115
Badanie czucia	118
Badanie neurologiczne niemowląt	119
Badanie dziecka leżącego na plecach	120
Badanie dziecka będącego w pozycji pionowej	123
Badanie dziecka leżącego na brzuchu	124
Badanie dziecka w podwieszeniu poziomym	124
Aneks	125
Piśmiennictwo	151
Skorowidz	154